

Received: August 7, 2021

Revised: June 30, 2024

Accepted: June 30, 2024

การปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

Disaster Prevention and Relief Operations of the Uthai Thani Provincial Administrative Organization

ภาณุวัฒน์ นหนองคาย (Phanuwat Nongkhai)¹

รัฐบุรุษ คุ่มทรัพย์ (Rattaburut Khumsap)²

E-mail: phanuwat645@outlook.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี และ 2) เปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ ประชาชนอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 398 คน โดยใช้สูตรของ Taro Yamane เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของประชาชนในการปฏิบัติงานบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบที่ การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ

ผลการวิจัย พบว่า การปฏิบัติงานของอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .540) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การวางแผนการปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .794) ส่วนรองลงมาคือ การลงมือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .677) การตรวจสอบการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .574) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = .675)

คำสำคัญ การปฏิบัติงาน ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

(Student in Master of Public Administration Program, Siam Technology College)

² หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม

(Master of Public Administration Program, Siam Technology College)

Abstract

The objectives of this research are: 1) to study the level of disaster prevention and relief operations of Uthai Thani Provincial Administrative Organization; and 2) to compare the disaster prevention and relief operations of Uthai Thani Provincial Administrative Organization, classified by personal characteristic factors. This is a quantitative research study. The population for this research was determined by Taro Yamane's formula, which consists of 398 volunteer citizens for disaster prevention and relief at the Uthai Thani Provincial Administrative Organization. The research instrument is a questionnaire about public opinion on the Uthai Thani Provincial Administrative Organization's disaster relief operations. The statistics used for data analysis include frequency distribution, percentage, standard deviation, t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and pairwise comparisons using Scheffe's method.

According to the research findings, the overall performance of disaster prevention and relief volunteers at the Uthai Thani Provincial Administrative Organization was high ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .540). Upon examining individual aspects, we found that operational planning had the highest mean score ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .794), followed by implementation ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .677), and operational inspection ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .574). Operational improvement and correction were the aspects with the lowest mean score ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = .675).

Keywords: Operations, Disaster prevention and relief, Uthai Thani Provincial Administrative Organization

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.2550 มาตรา 11 กำหนดให้กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นหน่วยงานกลางในการดำเนินการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของประเทศ มีหน้าที่ปฏิบัติการประสานการปฏิบัติให้การสนับสนุนและช่วยเหลือหน่วยงานของรัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานภาคเอกชนในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและให้การสงเคราะห์เบื้องต้นแก่ผู้ประสบภัยผู้ได้รับอันตรายหรือผู้ได้รับความเสียหายจากสาธารณภัยและมาตรา 41 กำหนดให้ผู้อำนวยความสะดวกให้มีอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในพื้นที่ที่รับผิดชอบเพื่อปฏิบัติหน้าที่ช่วยเหลือเจ้าพนักงานใน

การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยและปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ผู้อำนวยการมอบหมายแต่เนื่องจากแนวโน้มการเกิดสาธารณภัยมีความถี่และรุนแรงเพิ่มมากขึ้นและจากสถานการณ์ภัยพิบัติภายในประเทศที่ผ่าน ๆ มาไม่ว่าจะเป็นภัยขนาดเล็กหรือขนาดใหญ่ จำนวนเจ้าหน้าที่ที่จะเข้าทำการช่วยเหลือประชาชนผู้ประสบภัยทั้งของภาครัฐและเอกชนมีไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องมีการคัดเลือกและฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยที่ได้รับการคัดเลือกจากพื้นที่ประสบภัยให้ได้รับการฝึกฝนอบรมความรู้ด้านการป้องกันการแจ้งเตือนการเผชิญเหตุและการช่วยเหลือผู้ประสบภัยให้มีความรู้ความสามารถเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการสาธารณภัยของหน่วยงานภาครัฐให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยใช้ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยกิจการอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน พ.ศ. 2553 ข้อ 3 ในการปฏิบัติงานหน่วยอาสาสมัครประกอบไปด้วยศูนย์ อปพร. กลาง, ศูนย์ อปพร. เขต, ศูนย์อปพร. จังหวัด, ศูนย์ อปพร. อำเภอ, ศูนย์ อปพร. กิ่งอำเภอ, ศูนย์ อปพร. เทศบาล, ศูนย์ อปพร. องค์การบริหารส่วนตำบล, ศูนย์ อปพร. กรุงเทพมหานคร, ศูนย์ อปพร. เขตในกรุงเทพมหานคร และศูนย์ อปพร. เมืองพัทยา ในพื้นที่จังหวัดลำพูนมีการจัดตั้งศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในระดับเทศบาล จำนวน 21 แห่ง และในระดับองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 127 แห่ง รวมทั้งสิ้น 148 แห่ง (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย, 2558)

จังหวัดอุทัยธานีตั้งอยู่ทางภาคเหนือตอนล่างบริเวณลุ่มแม่น้ำสะแกกรัง ซึ่งไหลสู่แม่น้ำเจ้าพระยาที่อำเภอมนรมย์ จังหวัดชัยนาท ห่างจากกรุงเทพมหานครไปทางทิศเหนือตามถนนสายเอเชีย ประมาณ 206 กิโลเมตร แยกเข้าจังหวัดอุทัยธานีตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 333 ที่บ้านท่าน้ำอ้อย ประมาณ 16 กิโลเมตร ถึงจังหวัดอุทัยธานี รวมระยะทาง 222 กิโลเมตร จังหวัดอุทัยธานีมีพื้นที่ส่วนรวม 6,730 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 4,206,404 ไร่ เป็นพื้นที่ทางการเกษตร 1,861,347 ไร่ และเป็นพื้นที่ป่าที่มีสภาพเป็นพื้นที่คุ้มครอง ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ 9 แห่ง วนอุทยาน 2 แห่ง เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า 1 แห่ง และเขตห้ามล่าสัตว์ป่า 1 แห่ง มีเนื้อที่รวม 2,828,185 ไร่ เนื่องจากจังหวัดอุทัยธานีเป็นพื้นที่ที่มีสภาพเป็นป่าค่อนข้างเยอะทำให้เกิดอุทกภัย วาตภัย แผ่นดินไหว อาคารถล่ม ตลอดจนภัยอื่น ๆ ซึ่งไม่ว่าจะเกิดจากธรรมชาติหรือมีผู้ทำให้เกิดขึ้น ล้วนเป็นภัยที่ก่อให้เกิดอันตรายและความเสียหายต่อชีวิตหรือทรัพย์สินแก่ประชาชนโดยส่วนรวม อบจ.อุทัยธานีดำเนินการหาวิธีการป้องกันและระงับเหตุที่เกิดขึ้นโดยเร็ว พร้อมทั้งต้องให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนโดยเร่งด่วน ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยเพื่อให้สถานการณ์เข้าสู่ภาวะปกติโดยเร็วซึ่งรวมถึงการฟื้นฟูสภาพแวดล้อม ชีวิตความเป็นอยู่ทั้งทางร่างกายและจิตใจของประชาชนแต่เนื่องจากเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบมีค่อนข้างน้อยและยังขาดการฝึกอบรมด้านป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ปัญหาสาธารณภัยก็ จะไม่ได้รับการบรรเทาช่วยเหลือ สร้างความเสียหายให้แก่ชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน จะส่งผลกระทบต่อด้านเศรษฐกิจของประเทศในภาพรวม

องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนเขตอำเภอเมือง ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ของแต่ละตำบลในเขตอำเภอเมืองอุทัยธานี โดย

งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยในเทศบาล ในเขตอำเภอเมืองอุทัยธานีจะมีการกักพิเศษคือ มีหน้าที่สนับสนุนและส่งเสริมกิจการ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้มีความเข้มแข็ง ปฏิบัติตามระเบียบราชการ และสั่งใช้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เพื่อที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีจะได้นำผลจากการวิจัยไปปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านบรรเทาสาธารณภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล

สมมติฐานการวิจัย

1. อาสาสมัครที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี แตกต่างกัน
2. อาสาสมัครที่มีระดับอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี แตกต่างกัน
3. อาสาสมัครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี แตกต่างกัน
4. อาสาสมัครที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี แตกต่างกัน
5. อาสาสมัครที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

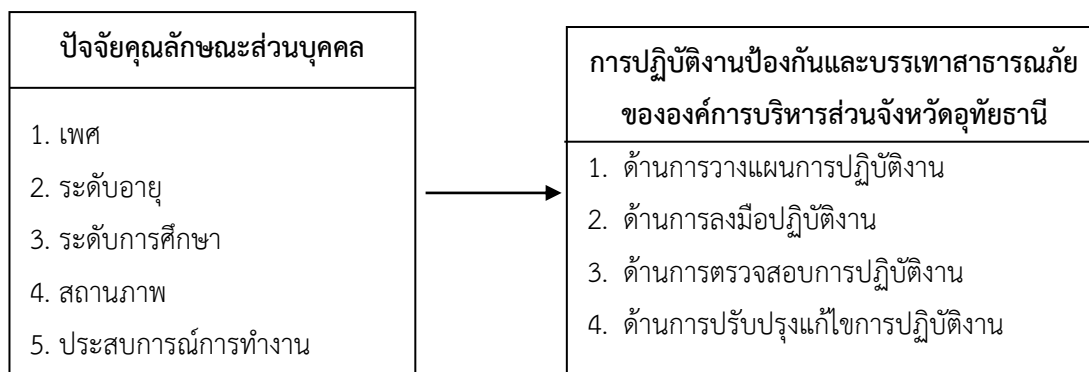
จากการศึกษาการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดของ วิลเลียม เอ็ดเวิร์ด เดมมิ่ง (William Edwards Deming, 1900) ได้กล่าวถึงการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการปฏิบัติงาน การลง

มือปฏิบัติงาน การตรวจสอบการปฏิบัติงาน และการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานโดยมีรายละเอียดและความสำคัญของแต่ละตัวแปรได้ ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variable)

ตัวแปรตาม (Dependent Variable)

ขอบเขตการวิจัย

การศึกษาการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาในด้านเนื้อหา คือ การปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางแผนการปฏิบัติงาน ด้านการลงมือปฏิบัติงาน ด้านการตรวจสอบการปฏิบัติงาน และด้านการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน

วิธีการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ประชาชนอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 112,671 คน (จำนวนครัวเรือนในเขตพื้นที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี, 2563)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำนวน 398 คน จากขนาดกลุ่มตัวอย่างซึ่งคำนวณตามสูตรของ ทาโร่ ยามาเน่ (Yamane) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และมีความคลาดเคลื่อน 0.05 ในการคำนวณหาขนาดของกลุ่ม และทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นและสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และประสิทธิภาพการทำงานของประชาชนอาสาสมัครป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ การวางแผนการปฏิบัติงาน การลงมือปฏิบัติงาน การตรวจสอบการปฏิบัติงาน และการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการนำแบบสอบถามทั้งหมดมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ซึ่งใช้สถิติในการนำเสนอข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสมมติฐาน ดังนี้

1. วิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และประสิทธิภาพการทำงาน โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage)
2. วิเคราะห์การปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำแนกตามเพศ โดยใช้ค่า t-test
4. วิเคราะห์เปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา สถานภาพ และประสิทธิภาพการทำงาน โดยใช้ ค่า F-test หากพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะดำเนินการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัย

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวม

การปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	ความหมาย	อันดับ
1. การวางแผนการปฏิบัติงาน	4.33	.794	มาก	1
2. การลงมือปฏิบัติงาน	4.26	.677	มาก	2
3. การตรวจสอบการปฏิบัติงาน	4.25	.574	มาก	3
4. การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	3.60	.675	มาก	4
รวม	4.12	.540	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.12$, S.D. = .540) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การวางแผนการปฏิบัติงานมี ค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.33$, S.D. = .794) รองลงมาคือ การลงมือปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.26$, S.D. = .677) การตรวจสอบการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = .574) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 3.60$, S.D. = .675)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี
จำแนกตามเพศ

การปฏิบัติงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	ชาย (362)		หญิง (36)		t	p
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. การวางแผนการปฏิบัติงาน	4.06	.60	4.01	.58	.782	.43
2. การลงมือปฏิบัติงาน	4.04	.57	3.97	.61	.810	.41
3. การตรวจสอบการปฏิบัติงาน	4.02	.61	4.06	.51	.556	.57
4. การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	3.97	.79	3.95	.77	.216	.82
รวม	4.02	.51	4.00	.47	.415	.67

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 อาสาสมัครที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
อุทัยธานี จำแนกตามอายุ

การปฏิบัติงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	แหล่งความ- แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. การวางแผนการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	.606	2	.303	.833	.436
	ภายในกลุ่ม	73.036	395	.363		
	รวม	73.642	397			
2. การลงมือปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	.250	2	.125	.319	.727
	ภายในกลุ่ม	78.725	395	.392		
	รวม	78.974	397			
3. การตรวจสอบการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.168	2	.584	1.876	.156
	ภายในกลุ่ม	62.588	395	.311		
	รวม	63.756	397			
4. การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.692	2	.846	1.712	.183
	ภายในกลุ่ม	99.349	395	.494		
	รวม	101.042	397			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.787	2	.894	1.979	.141
	ภายในกลุ่ม	90.772	395	.452		
	รวม	92.559	397			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่า อาสาสมัครที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทา
สาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
อุทัยธานี จำแนกตามระดับการศึกษา

การปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทา สาธารณภัย	แหล่งความ- แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. การวางแผนการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.486	2	.495	1.373	.25
	ภายในกลุ่ม	72.155	395	.361		
	รวม	73.642	397			
2. การลงมือปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	.049	2	.016	.041	.98
	ภายในกลุ่ม	78.926	395	.395		
	รวม	78.974	397			
3. การตรวจสอบการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.218	2	.406	1.299	.27
	ภายในกลุ่ม	62.538	395	.313		
	รวม	63.756	397			
4. การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.960	2	.987	2.012	.11
	ภายในกลุ่ม	98.082	395	.490		
	รวม	101.042	397			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	1.400	2	.467	1.024	.38
	ภายในกลุ่ม	91.159	395	.456		
	รวม	92.559	397			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 อาสาสมัครที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมและด้านไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
อุทัยธานี จำแนกตามสถานภาพ

การปฏิบัติงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	แหล่งความ- แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. การวางแผนการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	.161	2	.080	1.824	.16
	ภายในกลุ่ม	5.074	395	.044		
	รวม	5.235	397			
2. การลงมือปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.143	2	.572	4.917	.00*
	ภายในกลุ่ม	13.367	395	.116		
	รวม	14.511	397			
3. การตรวจสอบการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	.007	2	.003	.026	.97
	ภายในกลุ่ม	15.351	395	.133		
	รวม	15.358	397			
4. การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	.229	2	.115	2.662	.07
	ภายในกลุ่ม	4.955	395	.043		
	รวม	5.184	397			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	.161	2	.080	1.824	.16
	ภายในกลุ่ม	5.074	395	.044		
	รวม	5.235	397			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 พบว่า อาสาสมัครที่มีสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การลงมือปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

ตารางที่ 6 เปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี
จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การปฏิบัติงานป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย	แหล่งความ- แปรปรวน	SS	df	MS	F	P
1. การวางแผนการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	1.822	2	.607	1.755	.16
	ภายในกลุ่ม	39.453	395	.346		
	รวม	41.275	397			
2. การลงมือปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	4.777	2	1.592	5.342*	.00
	ภายในกลุ่ม	33.982	395	.298		
	รวม	38.759	397			
3. การตรวจสอบการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	2.366	2	.789	1.906	.13
	ภายในกลุ่ม	47.171	395	.414		
	รวม	49.538	397			
4. การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงาน	ระหว่างกลุ่ม	3.720	2	1.240	2.680	.05
	ภายในกลุ่ม	52.740	395	.463		
	รวม	56.460	397			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2.730	2	.910	3.672*	.01
	ภายในกลุ่ม	28.259	395	.248		
	รวม	30.990	397			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 พบว่า อาสาสมัครที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงาน
ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ
ทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การลงมือปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผล

การศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้วิจัยอภิปรายดังนี้

1. การปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีการกำหนดแผนป้องกันและแผนฉุกเฉินไว้ล่วงหน้า สามารถเข้าช่วยเหลือโดยใช้ทักษะ เครื่องมือ มีความชำนาญ และจัดฝึกอบรมทบทวนการปฏิบัติงานให้แก่สมาชิก อปพร. เป็นประจำ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสรี พันธุ์เจริญ (2560) ได้ศึกษาการพัฒนาศักยภาพการบริหารศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในอำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง พบว่า อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จิรฉัตร หยุคง (2554) ความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดพันไกร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ผลการวิจัยพบว่าระดับของปัจจัยในการเตรียมความพร้อมและระดับของความพร้อมของการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ในตำบลหาดพันไกร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี พบว่า อาสาสมัครที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และสถานภาพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนอาสาสมัครที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกันมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน การลงมือปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเป็นการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความพร้อมในการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงาน และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อผลักดันการดำเนินงานด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยให้ไปสู่เป้าหมายหลักคือ เพื่อให้ชีวิต และทรัพย์สินของประชาชน รวมทั้งของรัฐมีความปลอดภัยจากสาธารณภัย และเป็นการลดภาระการใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐในการช่วยเหลือบรรเทาทุกข์แก่ผู้ประสบภัย สอดคล้องกับงานวิจัยของวุฒิกกร บัวแก้ว (2560) ได้ศึกษาเรื่อง ปัญหาด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฉลอง อำเภออุทัยธานี จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฉลอง อำเภออุทัยธานี จังหวัดศรีสะเกษ จำแนกตามเพศ อายุ และระดับการศึกษา สถานภาพ โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

ในการศึกษาเรื่องการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการวิจัยดังนี้

1.1 การวางแผนการปฏิบัติงานในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนที่จะกำหนดแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีควรวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของชุมชนก่อนที่จะกำหนดแผนป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนให้สม่ำเสมอ

1.2 การลงมือปฏิบัติงานในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ การออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบ ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ควรมีการจัดผู้รับผิดชอบการออกตรวจรักษาความสงบเรียบร้อยในเขตพื้นที่ที่รับผิดชอบให้มากขึ้น

1.3 การตรวจสอบการปฏิบัติงานในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี มีความสามารถในการสนับสนุนประสานงานหน่วยงานข้างเคียงที่มีพื้นที่ติดต่อกัน ดังนั้น องค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ควรให้การสนับสนุนประสานงานหน่วยงานข้างเคียงที่มีพื้นที่ติดต่อกันให้มากขึ้น

1.4 การปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานในรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานีมีการกำกับ ควบคุม ดูแลสมาชิก อปพร. ให้เป็นไปตามระเบียบวินัยและภารกิจหน้าที่ ดังนั้น คณะกรรมการองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ควรเข้ามากำกับ ควบคุม ดูแลสมาชิก อปพร. ให้เป็นไปตามระเบียบวินัยและภารกิจหน้าที่ให้มากยิ่งขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี เพื่อนำผลการวิจัยนำไปพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

2.2 ควรมีการศึกษาถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี ทำให้ประชาชนได้ทราบถึงการดำเนินการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดอุทัยธานี

บรรณานุกรม

- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. (2551). สถิติอุบัติเหตุภัยและสาธารณภัยปี พ.ศ. 2550 และ 2551. กรุงเทพฯ: สหมิตร พรินติ้งแอนด์พับลิชชิง.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. (2551). พระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. 2550. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. (2558). แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2558. กรุงเทพฯ: สำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กระทรวงมหาดไทย. (2558). แผนแม่บทป้องกันและบรรเทาภัยจากคลื่นสึนามิ (ระยะ 5 ปี). สำนักนโยบายป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2558). คู่มือประชาชนในการจัดการความเสี่ยงจากภัยพิบัติโดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน: การจัดทำแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2558). คู่มือปฏิบัติงานอาสาสมัครเตือนภัย มีสเตอร์เตือนภัย ในพื้นที่เสี่ยงอุทกภัย น้ำป่าไหลหลากและดินถล่ม. กรุงเทพฯ: กระทรวงมหาดไทย.
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย. (2552). คู่มือประชาชนในการเตรียมตัวให้รอดปลอดภัยพิบัติ. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จิรฉัตร หยูคง. (2554). ความพร้อมในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลหาดพันไกร อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สาขาวิชานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา, กรุงเทพฯ.
- วุฒิกกร บัวแก้ว. (2560). ปัญหาด้านการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองฉลอง อำเภอชุมพวง จังหวัดศรีสะเกษ. (วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต). สาขารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, อุบลราชธานี.
- เสรี พันธุ์เจริญ. (2560). การพัฒนาศักยภาพการบริหารศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนขององค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในอำเภอลวกแดงจังหวัดระยอง. เทศบาลตำบลบ้านปลวกแดง จังหวัดระยอง
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics An Introductory Analysis*. (3rd ed.). New York: Harer.